



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

VI. De Codicillis, Legatis, & Fidei commissis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

menta pri-
maz senten-
tiaz.

hoc ipso consuetudo illa sit invalida, cum foveat peccatum. Resp. negando consequentiam, cum sua probatione: quia, ut rectè notat citatus Zoëlius, hominis est hoc vitium, non rei, aut consuetudinis: unde abusus licentiæ, quam Clerici ex longæva consuetudine acquisierunt ad testandum, potèstque rectissimè praticari testando ad pias causas, non ponit juris iniquitatem. Et patet hoc in simili: nam Clerici in vita validè de talibus bonis merè Ecclesiasticis disponunt ad causas profanas, neque tamen hæc licentia censetur fovere peccatum ex eo, quòd illicitè id faciant. Idque non alia de causa, nisi quia vitium hoc non vi dictæ licentiæ, sed ex eius duntaxat abusu proficiscitur.

Q U Æ S T I O VI.

De Codicillis, Legatis, & Fideicommissis.

Codicillus, § 9.
quid?

Codicillus dicitur, quasi *parvus Codex*; & in proposito aliud non est, quàm ultima cuiuspiam voluntas absque hæreditis institutione. Unde Codicillus est quasi imperfectum Testamentum: tum quia non requirit solemnitates Testamenti: tum quia Codicillo hæreditas directè dari non potest, nec etiam auferri.

Et quomodo fieri possit?

60. Porrò Codicillus fieri potest sive in scriptis, sive etiam nuncupativè, seu ore tenus: ad ejus tamen valorem requiruntur, & sufficiunt quinque testes, sive masculi, sive fæminæ; qui etiam se subscribere debent, si Codicillus fiat in scriptis, quamvis sigilla apponere non sit necesse, *L. ult. C. de Codicillis*. Et hoc intelligen-

(k) *Quest.* dum, si fiat ad causas profanas: nam Codicillus ad causas pias factus, non requirit tantas solemnitates, prout in simili de Testamentis ad pias causas superiùs (k) dictum est.

Codicilli, ad quid infervant?

61. Infervant autem Codicilli præcipuè ad Legata, & Fideicommissa, atque Donationes mortis causâ faciendas, utpote quæ per Codicillum fieri possunt. Juvant etiam ad Testamentum declarandum, atque immutandum salvâ hæredis institutione, etique addendum. Quinimò quando Testamentum habet insertam clausulam Codicillarem, si ipsum ob defectum alicujus solemnitatis non potest valere ut Testamentum, valebit tamen ut Codicillus.

Clausula Codicillaris quomodo apponatur?

62. Et quidem frequenter Testatores in suis Testamentis apponere solent clausulam Codicillarem, idque vel expressè, dicendo: *Si hæc dispositio mea non valet vi testamenti, volo, ut valeat*

vi codicilli. Vel tacitè, ac virtualiter, dicendo: Si hac dispositio non valet ut testamentum, valeat modo, quo secundum Jurapotes, meliori.

63. Neque inaniter isthæc clausula Codicillaris apponitur, utpote cujus effectus non sunt exigui. Siquidem ejusmodi Testamentum, si vel ab initio habeat defectum, vel cum ex postfacto acquirat, ita ut non possit valere per modum Testamenti solemniss, valebit saltem per modum Codicilli, dummodo adfuerint Testes sufficientes ad Codicillum. Unde quamvis in tali Testamento minùs solemnè institutio hæredis irrita sit, ac proinde hæres ab intestato succedat: tamen tenetur is hujusmodi Testamentum quoad omnia alia adimplere, solvendo scilicet Legata, Fideicommissa, & hujusmodi. Sunt & alij effectus clausulæ Codicillaris, verùm de ijs Jurisperiti.

Et multiplex ejus effectus.

64. CONCL. II. Legatum est donatio quadam à defuncto relicta, ab hærede præstanda. Ita habetur §. 1. Instit. de Legatis. Dicitur, donatio quadam: quæ particula stat loco generis. Additur deinde, ab hærede præstanda: per quod differt Legatum à Donatione mortis causâ, quæ non necessariò fit ab hærede, cum possit fieri, ac plerumque fiat ab ipsomet donante. quamvis ante mortem ipsius non confirmetur, sed revocari possit.

Legatum quid?

65. Quæres, an Testamentum minùs solemnè ad causas pias factum, valeat etiam quoad Legata profana; & econtrà corruente Testamento profano, corruant pariter Legata pia inserta? Resp. I. Testamentum minùs solemnè factum principaliter ad pias causas, valet etiam quoad Legata profana in eo contenta. Ita Covarruvias cap. 11. de Testam. num. 2. Lessius lib. 2. cap. 19. num. 9. Engel tit. de Testam. n. 19 & communis, paucis exceptis. Ratio est: quia accessorium naturam sequi congruit principalis, Reg. 46. Juris in 6. atqui Testamentum valet in dato casu; ergo & Legata eidem inserta, cum sint quid accessorium, quamvis cæteroquin profana.

In Testamento minùs solemnè ad causas pias, valent Legata profana.

66. Resp. II. Econtrà verò Testamento ad causas profanas corruente ob defectum solemnitatum, non ideo corruunt inserta Legata pia, sed valent. Ita cit. Covarruvias n. 4. Lessius n. 9. Engel, & alij; idque meritò tenendum favore causæ piæ (nam summam esse rationem, qua pro religione facit, habetur l. Sunt persona. ff. de Religiosis & sumptibus funerum) simulque ob remedium animæ Defuncti.

Corruente Testamento minùs solemnè ad causas profanas, non corruunt Legata pia.

67. Neque urget allata regula, Accessorium &c. Nam inter alias limitationes ea non procedit, quando in accessorio reperitur

Solvitur in instantia.

peritur specialis ratio, quæ non reperitur in principali, propter quam illud corrue[n]te principali sustineatur: prout in proposito est favor religionis, atque remedium animæ Defuncti.

Fideicom-
missum,

68. CONCL. III. *Fideicommissum* dicitur illud relictum, quod fidei committitur hæredis, ab eo dandum alicui alteri. Sic fit, cum Testator dicit: Hæres, fidei tuæ committo, ut post aditam hæreditatem ex ea tantam, aut tantam partem, vel hoc aut illud prædium, huic contignes; idque vel statim, vel post mortem tuam, &c. Porro hæres sic fideicommissò gravatus, appellatur *Fideicommissarius*. Quoad alia verò de fideicommissis eodem fermè modo est discurrendum, sicuti de Legatis; nam, ut *L. 1. ff. de Legatis 1.*, habetur *Per omnia ex æquata sunt legata fideicommissis.*

Ex æquatur
Legato,

QUÆSTIO VII.

De Institutione Hæredum, Falcidia, Trebellianica, & Successionibus ab intestato.

Hæres ne-
cessarius, &
non neces-
sarius, qui?

69. **A**Dvertendum, quòd hæres alius sit necessarius, alius non necessarius. *Hæres necessarius* dicitur, quem Testator in portione legitima instituere cogitur, nisi iustam exheredandi causam habeat. Tales hæredes necessarij sunt Descendentes in linea recta, nempe Filij, Filixque, Nepotes, Pronepotes, ex legitimo Matrimonio procreati. His autem deficientibus hæredes necessarij sunt Ascendentes in linea recta, nempe Pater, Mater, Avus, Avia; ita tamen, ut, si adsint Descendentes seu Liberi, nihil de jure debeat Ascendentibus pro legitima, *text. clar. Auth. de Hæredibus ab intestato. §. 1. Collat. 9. Hæredes non necessarij* sunt reliqui omnes præter enumeratos; sive, qui Testatori non sunt conjuncti in linea recta. Unde sequitur, quòd Prater aut Soror de jure non sit obligatus ad instituendum pro hærede suos Fratres, aut Sorores, eorumve Filios, neque ad relinquendum eisdem Legitimam: quod à fortiori extendes ad cæteros Consanguineos, vel Affines. Hoc prænotato, sic

Hæredis in-
stitutio est
fundamen-
tum totius
Testamenti.

70. CONCL. I. Institutio hæredis est veluti caput, atque fundamentum totius Testamenti. Ita habetur in Jure Civili varijs in locis; ut *§. Ante hæredis. Instit. de Legatis. & l. Proximè. ff. De ijs, quæ in testam. debentur, & alibi.* Hinc non valet Testamentum, præsertim ad causas profanas (nam de Testamentis ad causas pias, utpote in quibus sufficiunt solemnitates Juris natura-